Европейски парламент
2024-2029

Комисия по заетост и социални въпроси
Председателят

11.11.2025

Йохан Ван Овертвелд
Председател
Комисия по бюджети
БРЮКСЕЛ

Относно: Становище относно предложението за решение на Европейския парламент и на Съвета за мобилизиране на средства от Европейския фонд за приспособяване към глобализацията за съкратени работници във връзка със заявление от Швеция – EGF/2025/003 SE/Northvolt (2025/0326(BUD))

Уважаеми г-н Председател,

В рамките на горепосочената процедура, на комисията по заетост и социални въпроси беше възложено да представи становище на Вашата комисия. Тя реши да представи това становище под формата на писмо.

Комисията по заетост и социални въпроси разгледа този въпрос на своето заседание от 11 ноември 2025 г. На същото заседание тя реши да представи на водещата комисия по бюджети становището, изложено по-долу.

С уважение,

Ли Андерсон

СТАНОВИЩЕ

А. като има предвид, че на 16 юни 2025 г. Швеция подаде заявление за мобилизиране на средства по Европейския фонд за приспособяване към глобализацията (ЕФПГ) в съответствие с член 8, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/691 във връзка със съкращения на работници в предприятието Northvolt (Northvolt AB) и в негови дъщерни дружества, както и в 13 подизпълнители, доставчици и производители надолу по веригата в Швеция; като има предвид, че беше предоставена допълнителна информация към заявлението в съответствие с член 8, параграф 5 от Регламента за ЕФПГ; като има предвид, че основното предприятие е осъществявало дейност в икономическия отрасъл от разделение 71 по NACE Rev. 2 (Архитектурни и инженерни дейности, технически изпитвания и анализи); като има предвид, че съкращенията, извършени от Northvolt, са основно в регионите на ниво 2 по NUTS Övre Norrland (SE33), Stockholm (SE11) и Östra Mellansverige (SE12);

Б. като има предвид, че Швеция подаде заявлението в съответствие с критериите за намеса по член 4, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕС) 2021/691, съгласно който следва да е налице прекратяване на дейността на най-малко 200 съкратени работници и/или самостоятелно заети лица за референтен период от четири месеца в дадено предприятие в държава членка, включително когато това прекратяване на дейността се случва при негови доставчици или производители надолу по веригата; като има предвид, че след оценка на заявлението Комисията е заключила в съответствие с всички приложими разпоредби на Регламента за ЕФПГ, че условията за предоставяне на финансов принос от ЕФПГ са изпълнени;

В. като има предвид, че заявлението се отнася до 5 829 съкратени работници, чиято дейност е била прекратена в предприятието Northvolt (Northvolt AB) и в негови дъщерни дружества, както и в 8 подизпълнители, доставчици и производители надолу по веригата, в рамките на четиримесечния референтен период, който тече от 28 ноември 2024 г. до 28 март 2025 г.; като има предвид, че освен тези работници, към допустимите бенефициери спадат и 657 съкратени работници, чиято дейност е била прекратена преди или след референтния период; като има предвид, че общият брой на отговарящите на критериите бенефициери е 6 486 души;

Г. като има предвид, че на 28 октомври 2025 г. Комисията представи на Парламента и на Съвета предложение за решение за мобилизирането на средства от ЕФПГ в полза на Швеция, в подкрепа на реинтеграцията на пазара на труда на 5 800 бенефициери от целевата група;

Д. като има предвид, че събитието, довело до тези съкращения, е голямо преструктуриране на Northvolt AB, последвано от обявяване на предприятието в несъстоятелност на 12 март 2025 г.; като има предвид, че Northvolt AB е основано през 2016 г. от частни инвеститори, в опит да се създаде европейска

промишленост за производство на акумулаторни батерии, за да се намали зависимостта от китайските производители; като има предвид, че през юни 2022 г. в община Шелефтео беше открита фабрика за производство на акумулаторни батерии, наречена Northvolt Ett, а фирма Northvolt Labs беше създадена като изследователски кампус в община Вестерос; като има предвид, че фабриката Northvolt Ett бе изградена с цел производство на литиево-йонни батерии за електрически автомобили и за акумулиране на енергия;

Е. като има предвид обаче, че при производствения процес се появиха бързо сериозни проблеми и през 2023 г. производството на Northvolt Ett достигна едва 0,5% от първоначално планирания му капацитет; като има предвид, че поради тези забавяния големи клиенти на Northvolt се оказаха принудени да отменят поръчките си; като има предвид, че същевременно китайски производители на акумулаторни батерии са продавали батерии на половин цена спрямо Northvolt поради получаването на държавни субсидии; като има предвид, че в резултат на китайското господстващо положение и в опит да бъдат независими от китайските производители много световни икономики също субсидираха силно собственото си производство на акумулаторни батерии, което доведе до огромно свръхпредлагане на батерии, като само китайските производители бяха в състояние да задоволят търсенето в международен мащаб;

Ж. като има предвид, че на 7 август 2025 г. американското новосъздадено дружество Lyten обяви намерението си да поеме производството на акумулаторни батерии от Northvolt; като има предвид, че тази сделка понастоящем е в процес на одобрение от страна на шведските органи; като има предвид, че в момента не е ясно кога точно може да се възобнови производството и колко работници биха могли да бъдат наети отново;

З. като има предвид, че обявената от Northvolt несъстоятелност е най-голямата такава в Швеция в днешно време; като има предвид обаче, че шведските органи не очакват значително въздействие в градовете Вестерос и Стокхолм, но поради съкращаването на повече от 5 000 работни места въздействието върху град Шелефтео (население от 36 000 души в града и 77 000 души в общината) е сериозно, както е видно от рязкото повишаване на равнището на безработица от 2,9% на 8,2% след фалита на Northvolt; като има предвид, че следователно шведските органи решиха да съсредоточат помощта от ЕФПГ в Шелефтео, а работната сила във Вестерос и Стокхолм ще бъде информирана относно възможността за ползване на мерки по линия на ЕФПГ, като помощ ще се предоставя при поискване;

И. като има предвид, че в съответствие с предвиденото в член 8 от Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021 – 2027, изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/765 на Съвета от 29 февруари 2024 г., ЕФПГ не надхвърля максимален годишен размер от 30 милиона евро (по цени от 2018 г.);

предвид гореизложеното комисията по заетост и социални въпроси приканва водещата

комисия по бюджети да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. припомня, че целта на ЕФПГ е да се покаже солидарност с бенефициерите и да им се предостави подкрепа; счита, че финансирането от ЕФПГ следва да бъде насочено главно към активни мерки на политиката на пазара на труда и персонализирани услуги, целящи бързото реинтегриране на бенефициерите на достойни и устойчиви работни места във или извън първоначалния им сектор на дейност; подчертава значението на подготовката и оказването на подкрепа на работниците за спешно необходимия екологичен и цифров преход на европейската икономика и европейското общество; във връзка с това изтъква отново важната роля, която Съюзът играе, включително чрез ЕФПГ, като той допринася за финансирането на необходимите квалификации във връзка със справедливия преход, в съответствие с Европейския зелен пакт;

2. изразява съгласие с Комисията, че условията по член 4, параграф 2, буква а) от Регламента за ЕФПГ са изпълнени и че Швеция има право на финансов принос в размер на 8 526 322 EUR съгласно Регламента за ЕФПГ, което съставлява 60% от общите разходи в размер на 14 210 537 EUR, като те включват разходи за персонализирани услуги в размер на 13 663 977 EUR и разходи за дейности по подготовка, управление, информация и публичност, контрол и докладване в размер на 546 560 EUR;

3. изразява загриженост за това, че всяко забавяне на помощта за работниците за намирането на нова работа би могло да доведе до изтичане на мозъци, със сериозни последици за региона, тъй като много работници са се преместили в Шелефтео, в северната част на Швеция, единствено заради работата в Northvolt; припомня, че 29% от бенефициерите от целевата група са на възраст под 30 години, а 68% са на възраст между 30 и 54 години, като 64% от тях имат висше образование; подчертава освен това, че 40% от работниците на Northvolt са граждани на трети държави, чиито разрешения за работа и пребиваване зависят от тяхната заетост;

4. като има предвид, че Швеция посочи, че съгласуваният пакет от персонализирани услуги е изготвен след консултации с представители на работниците и социалните партньори, в съответствие с член 7, параграф 4 от Регламента за ЕФПГ;

5. отбелязва, че персонализираните услуги, които се предвижда да бъдат предоставени на работниците, включват следните действия: а) задълбочена оценка и индивидуално планиране, б) дейности по търсене на работа и наставничество, в) подкрепа за започване на собствен бизнес, г) подкрепа за инвестиции в стартиращи предприятия (търсещите работа лица, които създават свое собствено дружество, ще имат възможност да кандидатстват за специфична инвестиционна подкрепа в размер до 22 000 EUR), д) обучение във връзка с пазара на труда, е) курсове за обучение в рамките на редовната образователна система, ж) стъпки за започването на работа (тази мярка е насочена към особено

уязвими бенефициери, които може да се нуждаят от специална подкрепа за достъп до пазара на труда или за продължаване на образованието си), и з) надбавки (надбавки за стажове, надбавки за лица, които се подготвят да започнат собствен бизнес, надбавка за дейност за лицата, които участват активно в предлаганите мерки за обучение, надбавка за мобилност, изплащана с цел покриване на пътните разноски и разходите по преместване при намирането на нова работа в друг регион, пътни разноски за участие в интервюта за работа извън града);

6. подчертава по-специално значението на член 7, параграф 2 от Регламента за ЕФПГ, който изисква съгласуваният пакет да предвижда перспективите на пазара на труда и необходимите умения, които да са съвместими с прехода към устойчива икономика с ефективно използване на ресурсите и със специален акцент върху разпространението на уменията, необходими в цифровата индустриална епоха; съдържанието на курса включва някои области, като например програмируем логически контролер (PLC), промишлена автоматизация, цифрово управление на производството, енергийно ефективни технологии и основно програмиране;

7. подчертава, че Швеция е потвърдила, че мерките, за които се предоставя финансиране от ЕФПГ, няма да получават финансови средства по линия на други финансови инструменти на Съюза;

8. припомня възможността за специални мерки с ограничен срок на прилагане в рамките на съгласувания пакет, включително, наред с другото, за изплащане на помощи за отглеждане на дете, както е предвидено в член 7, параграф 2, буква б) от Регламента за ЕФПГ, за да се улесни участието на търсещите работа в предложените дейности.